

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE - FICHE N° 147

Op 10 januari 1900 stelde Victor Van der Haeghen in de rubriek “Drukken - Bibliotheek van de Stad en van de Universiteit - XVIIe eeuw” in het Frans een fiche op over

De Maniliaanse drukken III.

Gauthier Manilius drukte, van 1600 tot 1626, nog ongeveer 150 nummers (1). Zijn materieel was belangrijk en hij had geen ernstige concurrenten tot rond 1610.

In 1621 moest hij voor de Raad van Vlaanderen een proces doorstaan tegen de drukker Jan van den Steene, de tweede van deze naam, aangaande het recht van het drukken en verkopen van plakkatens.

De weduwe van Gonthier Manilius (Jossine de Vos) bleef de drukkerij leiden sedert 1626 tot aan de regeling van de nalatenschap van haar man die plaatsvond op 23 april 1631. Men kent slechts 3 werken die haar naam dragen.

Servais Manilius, oudste zoon van de voorgaande, drukte van 1631 tot 1649, het jaar van zijn dood. Hij bracht het bedrijf over naar de Brabantstraat, maar behield het uithangbord de *Witte Duif*.

De vermaarde drukkerij begon te vervallen, de baas liet zich trouwens niet meer voorstaan als een geletterde die correct drukte. De reeks

van zijn uitgaven omvat een 60-tal nummers. Boudewijn Manilius, oudste zoon van voorgaande, nam in 1649, in naam van de familie, de leiding van de drukkerij.

Hij was een van de eerste inspecteurs van drukkerijen, een post die in het leven geroepen werd in 1658 op voorstel van de Gilde van Sint-Augustinus, opgericht in hetzelfde jaar. Hij onderscheidde zich door zijn ijver waarmee hij een groot aantal processen inspande tegen confraters of tegen handelaars die het reglement van de gilde overtraden. Van een twistziek karakter lag hij ook in proces met zijn moeder en verschillende familieleden.

Zijn bibliografie omvat 230 artikelen, zonder al de almanakken, gelegenheidsstukken en veel plakkatens en ordonnanties mee te rekenen die vermeld staan

in zijn persoonlijke boekhouding. Hij wordt ook vermeld als boekbinder. Het atelier van Manilius schittert niet meer op de eerste rang, voorbijgestreefd door dat van Maximiliaan Graet, de voornaamste Gentse typograaf uit de XVIIe eeuw.

Boudewijn Manilius stierf kinderloos op 19 April 1684.

De weduwe van Boudewijn Manilius (Marie-Claire Kiekepoost) hertrouwde nog hetzelfde jaar met Henri Saetreuver, van Deense origine, die voortging met drukken *sub signo albae columbae*. Maria Kiekepoost stierf op 3 oktober 1690.

Giselbert Manilius, broer van Boudewijn, vestigde zich in Gent als boekhandelaar in 1663.

Inspecteur van drukkerijen van 1672 tot 1682, was hij ook boekbinder. Dood in 1694.

De weduwe van Giselbert Manilius (Marie Vermeire) zette de handel van haar man verder en deed nog leveringen aan het Gents magistrat in 1708.

Ze werd begraven op 18 September 1710. Met haar dooft de naam Manilius uit in de geschiedenis van het boek in Gent.

Het geheel van de bibliografie van de Maniliaanse drukken kan 800 tot 850 artikels bevatten. De verzameling ervan werd samengebracht in de bibliotheek van Gent.

Buiten het handelsmerk de Witte Duif, hier afgebeeld, gebruikte Boudewijn Manilius ook nog als embleem een passer, een onderwerp dat ontleend werd aan het gekende merk van Plantijn.

Cf. f. vander Haeghen, *Bibliographie gantoise*, t. XIII, col. 336-341 (art. van V. vander Haeghen).

(1) Zonder rekening te houden met enkele geschriften van gering belang, vermeld in zijn rekeningen. Het volgende klein stukje, bewaard in de bibliotheek van Doornik, werd nog niet vermeld: JEREMIE PIERSSENAEUS, *Ad ampliss... Christophorum Assonle vrvillium... Ode.* - Gent, Gualt. Manilius, 1600; in 4°, 4ff.